

[Ellinger.]

Men desuden vilde Afstanden op til Viborg for de arkivsøgende nede i de sønderjydske Landsdele — og det vil blive forholdsvis mange — være saa betydelig, at Arkivstudierne, som jo ikke alene drives for rent materielle Fordeles Skyld, men som ogsaa drives af mere ideelle Hensyn, i høj Grad vil blive vanskeliggjort for en Del af Befolkningen dernede. Jeg for mit Vedkommende mener derfor, at det ikke vil være den bedste Løsning; men er det et almindeligt Ønske, vil man dernede underkaste sig de store Besværligheder ved at benytte Arkivet i Viborg, vil det naturligvis være vanskeligt for os heroppe at modsætte os, at Arkivet kommer til at ligge dér.

Imidlertid, alle er jo enige om, at dette Spørgsmaal maa løses. Enten Løsningen er i Overensstemmelse med ens personlige Ønsker eller ej, maa Spørgsmaalet løses, og det forekommer mig, at der foreligger Omstændigheder, som gør en meget hurtig Løsning paakrævet. Det er mig bekendt, at der stadig fra den Mand, der bestyrer det midlertidige Arkiv i Aabenraa, kommer Henvendelser til Ministeriet om de store Vanskeligheder, der er dels ved Ophobningen baade paa Loft og i Kælder af det Materiale, som ikke kan gøres tilgængeligt, dels derved, at Folk søger til Arkivet for at arbejde dér, men ikke kan faa Plads. Det forekommer mig, at disse Forhold i Virkeligheden er uholdbare. Ogsaa tidligere er der kommet saadanne Opfordringer til Ministeriet, men jeg har hørt, at de vokser i Antal og i Styrke.

Dertil kommer den Omstændighed, at der nu er tilvejetragt en endelig Ordning mellem Danmark og Tyskland om de Arkivsager, som fra Kiel skal op til os, og de Arkivsager, som fra de sønderjydske Landsdele skal ned til Kiel. Denne Overenskomst er vistnok ikke underskrevet endnu, men vil vel blive det i den allernærmeste Fremtid, og det vil, forekommer det mig, være meget uheldigt, om man, efter at man har tilvejetragt en saadan Ordning, herhjemme skal sige: Ja, det er meget godt, men disse Arkivsager kan vi desværre ikke tage imod i Øjeblikket; det er end ikke lykkedes os at komme saa vidt, at vi har truffet Foranstaltninger til at tage imod dem. Det synes jeg ikke, vi rigtig kan være bekendt, og derfor forekommer det mig, at en hurtig Løsning af Arkivspørgsmaalet trænger sig paa. Men nu vil der jo, som jeg ogsaa har forudsat, blive Lejlighed til at tage fat i et Udvalg, og forhaabentlig kommer man til et Resultat, hvilken By det saa end bliver, Arkivet kommer til at ligge i.

Statsministeren (Stauning): Jeg kan kun takke de ærede Ordførere for den Interesse, de har givet Udtryk for overfor Sagen i sig selv, idet jeg forstaaer, at man ønsker en saglig Behandling af denne Sag for at finde den bedst egnede Løsning.

Jeg gør i Anledning af de fremsatte Bemærkninger opmærksom paa, at der jo er stillet et betydeligt Antal Løsninger i Udsigt. Det ærede 3die tingvalgte Medlem (J. V. Christensen) nævnte tre, for mig ligger der syv, og at der kan komme et Par Stykker til under Sagens Behandling, er ikke helt udelukket, saa der bliver altsaa noget at vælge imellem. Men naturligvis, dette Antal Løsninger kan vel nok indskrænkes forholdsvis hurtigt. Foruden dem, der er nævnt, er nemlig alle sønderjydske Byer paa Færde, ligesom der ogsaa er Bestræbelser i Gang fra Kolding. Efter hvad man har sagt mig, skal der have været forhandlet om Indretning af Arkivet i Kolding Slot; det maa da formentlig i hvert Fald underkastes en Prøvelse sammen med det andet.

Der er ingen Tvivl om, at hvad den økonomiske Side af Sagen angaar, kunde man, som jeg sagde før, faa en forholdsvis let tilgængelig og billig Løsning efter det foreliggende Forslag, men paa den anden Side vil naturligvis Driften af et saadant selvstændigt Arkiv blive dyrere, end hvis man lægger Driften ind under et af de bestaaende Arkiver. Det Personale, som man har i Forvejen, kan da formentlig udnyttes adskilligt bedre, end naar man skal have et selvstændigt Personale, saaledes som det vil være nødvendigt, hvis man henlægger Arkivet til Tønder.

Men i dette Spørgsmaal maa efter min Mening ogsaa tages andre Hensyn end de økonomiske, og jeg benægter ikke, at de Hensyn, som de ærede Medlemmer nu har været inde paa, Hensynet til Sønderjylland og det andet Hensyn, at gøre Jylland i højere Grad til en Enhed, alle sammen maa med i de Overvejelser, som nu vil finde Sted, og som jeg takker for, at man vil optage i det Udvalg, som man altsaa agter at nedsætte.

J. V. Christensen: Jeg har kun en kort Bemærkning at gøre til det ærede 8de Medlem for 5te Kreds (Lausten). Det ærede Medlem vilde ligesom give det Udseende af, at de, som her gjorde sig til Talsmænd for en lokal Løsning af Spørgsmaalet, ikke vilde være med til at slette den gamle Grænse saa fuldstændig som muligt. Det vil jeg protestere imod, for det har ikke nogen Forbindelse med det Spørgsmaal,